

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

Octobris Die

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

Secundi libri explanationum in Zachariam istud exordium est: quem tanta ce-
leritate dictamus, vt penè non sit emendandi spatium, dum frater Sionnius Aegy-
ptum ire festinat, vt odorem bonæ fragrantis, qui à te missus est fratribus, illuc quo-
que perferat: Et nequaquam Aethiopiæ flumine, sed Galliarum largissimis aquis
rigentur à tua sitientia.

S. Hiero-
nymi te-
stimoniū
de odore
virtutum
S. Exuperij

OCTOBER.

VITA S. MARCELLINI RAVENNA- TIS ARCHIEPISCOPI, VT HABETVR IN HIE- ronymi Rubei viri doctissimi historiarum Rauennatum lib. 1.

Octob. 5.

S. Marcellinus fit
Rauennatum Anti-
fices.

Quere ei-
pasionem
praesenti
Tom. 13.
Februarij.

S. Marcellinus, An-
tistes.

AGAPITO, Rauennatum decimo Archiepiscopo, Mar-
cellinus successit, trigessimū circiter annum supra duce-
tesimum ab ortu Christi, Urbano adhuc Romano Ponti-
fice. Septem & quadraginta annis Rauennati Ecclesia præ-
fuit Marcellinus, tanta sanctitate atque innocentia, vt vel
sola opinione homines à maleficio deterreret, & ad leges
diuinas seruandas ac colendas inflammarer. Sæpius caco-
dæmonum furorem (tanta in illo fuit magnitudo & præ-
stantia benignitatis diuinæ) nullo labore compressit. Cum
que virum sanctum illi, dispositis insidijs, vallatum tenerent ac circumuenerent: eo
Deum suppliciter inuocante, statim prostrati, misereque afflicti sunt. Huius tem-
pore Fusca virgo nobilis Idibus Februarij sub Quintiano præside, qui in Sicilia Aga-
tham trucidauit, ob Christi religionem Rauennæ interfecta est. Ea quoque tempe-
state adeo in Christianos saeuitum est, vt paucissimæ eorum familia, nedum ciuita-
tes, eius calamitatis expertes fuerint. Nam Germani, Alpibus, Rætia, vniuersaque
Transpadana Gallia penetratis, Rauennam vsque, facta excursionem, omnia depræ-
dati sunt: & vndique nouæ gentes sinibus egressæ, ipsum orbem vniuersum perur-
baturæ videbantur. Gothi in Græciam, Macedoniamque erumpunt: Quadi & Sar-
mata Pannonias depopulantur: Germani occupant Hispaniam: ipsumque Impe-
rium ab tyrannis triginta arripitur. Sub id igitur tempus Marcellinus Rauennatū
Antistes, in tanta perturbatione, vario rerum euentu, misere grauiusque affectus,
animam exhalauit tertio Nonas Octobris. Dum extremum spiritum duceret, eius
cadauer ferunt vnguentorum suauissimorum diuinum odorem effluisse. Sepultus
est in diui Probi basilica.

VITA S. ATILANI EPISCOPI ZA- MORENSIS ET CONFESSORIS, VT HABETVR in Lucij Marinei Siculi, Regij Historiographi, de rebus Hispaniæ libro quinto.

5. Octob.

S. Attilanus
fit mona-
chus.

Creatur
Prior.
Fit Episco-
pus Zamorensis.

PER AE precium est, Sanctorum vitam, virtutes & gesta
cognoscere, vel propter eorum memoriam, quæ semper
eluceat, vel maximè propter exempla, quæ sunt nobis salu-
tifera documenta. Quarè beatus Attilanus annum agens
quintum & vigesimum, audiens in Morerola monasterio,
quod à Samora nō longè distabat, homines sanctissimè vi-
xisse, illuc statim se contulit. Vbi decennium sub Floriani
Abbatis disciplina militauit. Cuius honestatem, sanctita-
temque cognoscens Florianus, eum in monasterij Prio-
rem constituit. Quorum temporibus Zamorensis atque Legionensis pontifices
à mortali vita discesserunt. Attilanus in Episcopatu Zamorensi, & Florianus
in Legionensi successerunt, propterea quod per omnem regionem clarissima
eorum

SURIUS

alter
nomen
RVITI
5

eorum fama virtutum peruolabat: Qui die sancti Spiritus illo mysterio fuere roborati. Quapropter Attilanus templa, loca, omnesque populos summa cura gubernabat, & annos fere decem magnos & assiduos labores tolerabat. Qui memor exacte vite, criminumque suorum quae antea commiserat, peregre proficisci statuit. Episcopatus itaque reditus pauperibus mandat communes fieri, quod multis rationibus suos hortatur, quoniam necessitate coactus, se per aliquot tempus recessurum dicebat. Quod si secus mandatum fecissent, Deus iratus maledictione condemnaret. Hoc audientes, qui vitam eius nouerant, clamant omnes: Te sequemur quocunque vadis, o mortalium omnium clementissime, quare nos in tanta calamitate relinquis? Per Deum unicum quicquid rogas, nos facturos testamur. Ille autem fidem verbis illorum adhibens, cum eos benedixisset, statim discessit. Cumque venisset ad pontem prope templum sancti Laurentij, annulum quem digito gestat, de ponte proiecit in flumen, dicens: Quando annulum hunc reuidero, tunc ab omnipotenti Deo omnium delictorum meorum veniam promerebor. Inde autem discedens cum vno comite quem plurimum diligebat, adeo festinauit, vt eum defatigatum reliquerit in itinere. Solus itaque se pannis induit quam vilissimis, adeo vt a nemine cognosci posset, & duos annos elemosynis viuit. Quem tandem vox in somnis audita, diuinitus sic admonuit: Attilane, iam tuum ad pontificatum perge, tua enim exaudita sunt preces. Ipseque praeccepto audito, se itineri accinxit. Venit itaque nocte ad eremum quae sancti Vincentij de Cornu vocabatur, & conuicina sancto sepulcro, vbi quaedam muliercula cum marito suo illum in paruo domo receperunt, eique coenam non lautam quidem dederunt. Manens autem maritus & vxor pro piscibus ad Episcopi domum vadunt, vt antea consueuerant, & Attilanum rogant vt interim domum custodiat. Quibus dantur pisces, in memores vnus quem domi reliquerant, reuersi pro eo dederunt piscem maioris ponderis. Quos pisces Attilanum rogant vt praeparet, donec ipsa pro aqua, & maritus pro igne vadunt. Quibus Attilanus respondit, obsequenter. Cumque maiorem piscem accepisset, dum eius viscera volueret, annulum quem a ponte deiecerat, inuenit. Tunc repente pronus, & genibus flexis Deo gratias egit, & continuo sponte campana sonitum dederunt, & magna totius ciuitatis admiratio orta est. Quapropter per omnes domos, & hospitia atque hospitales perquirunt, nihilque comperiebant. Cum essent itaque omnes solliciti, tandem vir quidam, procurator rei familiaris Episcopi, meminit de viro quodam, quem muliercula sibi dixerit hospitatum apud se, nescius cuius dignitatis esset. Omnes illuc concurrunt sacerdotes, & tota ciuitas. Attilanus autem veste non preciosa, neque noua, sed vilis atque detrita inuentus est, Deo gratias agens. Quapropter omnes ei gratulantes & Deo gratias agentes, cum magno gaudio reduxerunt in ciuitatem: qui postea vixit annos circiter octo, sanctis semper operibus incumbens. Quem vita functum nomine ciuitatis, Urbanus Pontifex Maximus, in sanctorum numerum canonizatum aggregauit. Anno millesimo secundo, quo regnabat in Hispania Rex Henricus.

Subtrahit se ab Episcopatu ad tempus, vt peccata sua desinat

Viuit ex elemosynis,

Cognoscit ex inuero annulo dimissa sibi esse peccata.

Redit ad suam mendaciam.

Defunctus ad sanctos describitur.

MARTYRIUM SS. FAVSTI, IANVARII ET MARTIALIS, AVTHORE LVICIO MARINEO SICULO, Regio historiographo, de rebus Hispaniae libro quinto.

L I M cum Praeses Eugenius Cordubam venisset, ei Faustus, Ianuarius, & Martialis occurrerunt dicentes: Quid tibi vis Eugeni, q Dei seruis maus inuidere quam credere? Tunc Eugenius ira percitus, dixit: O infelices homines, quid vos esse vultis? Faustus respondit: Nos Christiani Christum fatentes, qui Dominus vnus est, per quem omnia & nos per ipsum facti sumus, Eugenius dixit: Vnde vobis est haec tam desperata societas? Faustus respondit: Desperatio in nobis non est, nisi in te solo, qui nos Deum negare frustra compellis. Hoc cum dixisset Faustus, magis iratus Praeses, Imponite, dixit, Faustum in euleo, qui tam irreuerenter mihi respondit. Tunc Ianuarius Fausto dixit. O charissime, tu pro no. s. Faustus

13. Octob.

Martyrii confessio.

in euleo
suspenditur

bis hoc pateris, qui meritis peccatorum nostrorum te socium esse voluisti. Cui Faustus respondit: Societas nostra, Ianuari, mansit in terra semper, & imperpetuum manebit in caelo. Hoc cum audisset Eugenius, admiratus dixit: Quae est ista nunc allocutio vestra, quod tam impie voluistis respondere mihi? Ianuarius dixit: Nobis confessio Christi, & nulla impietas est. Tunc Eugenius ad Martialem conuersus dixit: Vides istorum animi dementiam, qua te in societatem suam contraxerunt? Noli maleficis istis & impijs te credere. Cui Martialis dixit: Solus Deus immortalis est, qui caelum fecit & terram, ipse pro tuis malis operibus te puniet. Quod audiens Eugenius, Et hic, inquit, ponatur in euleo. Quod cum fieri vidisset Martialis, o beata, dixit, immortalitas gloriae Christi, qua nos tibi frater Fauste sociasti. Tum dixit Eugenius satellitibus suis: Torquete eos donec adorent deos nostros. Faustus autem dum torqueretur, Difficile est, inquit, tibi, & patri tuo, qui diabolus est, nos a paternis legibus, ad mortalitatem tuam conuertere. Propter quod Eugenius dixit: Abscindantur ei nares, & auriculae, supercilia radantur, dentesque mandibulae superioris euellantur. Quod cum factum esset, Faustus Deo gratias agens, magis hilarius factus est. Eugenius Ianuario dicebat: Videsne Ianuari, quanta tormenta passus fuerit Faustus, dum deceptus opinione sua, pertinaciter imperio meo parere recusat? Ianuarius autem dixit: Impietas ista & pertinacia Fausti in me maneat, & eius vinculum charitatis, ad cuius verba dixit Eugenius: Auferantur & huic quae illi praecipimus. Dumque torqueretur Ianuarius, Eugenius Praeses Martialem sic alloquitur: Vides Martialis sociorum tuorum dementiam, & quae illis mala venerunt? Tu igitur consule tibi, teque disunge ab illorum mala consuetudine, prauaque voluntate. Martialis autem dixit: Consolatio mea Deus est, quem ipsi magna voce testantur, ideoque confitendus & laudandus est Deus, Pater, & Filius & Spiritus sanctus. Tunc Eugenius maiori furore successus, iussit eos igne comburi. Cumque perducti fuissent ad locum suae passionis, sic vno spiritu plebem Christi alloqui coeperunt, dicentes: Vos charissimi mei, & Christi fideles, nolite credere huic diabolo inimico, sed agnoscite vos ad Dei similitudinem & imaginem esse factos. Illum igitur adorare, & illum benedicere qui auctor est omnium: non, vt isti dicunt, adoreris opera manuum ipsorum, quoniam ligna, & petra, aurum & argentum sunt, opera manuum hominum. Vos itaque contemnentis huius iniuriam, & confidentes in Iesu Christo, soli Deo sine cessatione quotidie referte laudes. Et cum ducerent eos lictores, per quorum manus fuerant cruciati, coeperunt eos igni compellere, simulque traditi flammis, exultantes tradiderunt Deo spiritum.

S. Faustus
nares & auriculae
praeciduntur.

Item S. Ianuario.

Gen. 1.

Psal. 113.

Saeti martyres
ignibus comburuntur.

SURIUS

q. bar
Nomen
RVIII
5

DE MORTE S. LVPENTII MARTYRIS ET ABBATIS GABALLITANI, EX LIB. VI. HISTORIARUM Gregorij Turonensis. Cap. 37.

22. Octob.

S. Lupertius
multis supplicijs affectus, capite
caeditur.

Capitis eius
miraculosa
inuentio.

LV PENTIVS vero Abbas basilicae sancti Priuati martyris urbis Gaballitanae, a Brunichilde Regina accersitus aduenit. Accusatus enim (vt fertur) fuerat ab Innocentio supra dictae urbis Comite. quod scelestum aliquid effatus de regina fuisset. Sed discussis causis, cum nihil de crimine laese maiestatis conscius esset inuentus, dimissus est. Verum ubi viam carpere coepit, iterum ab antedicto Comite captus, & ad Poteconem villam deductus, multis supplicijs est affectus. Dimissusque iterum vt rediret, cum super Axonam fluum reuertitur tetendisset, iterum irruit super eum inimicus eius. Cuius vt oppressi amputatum caput in culleum oneratum lapidibus posuit, & flumini dedit, reliquum vero corpus vincum cum saxo immergit gurgiti. Post dies vero paucos apparuit quibusdam pastoribus, & sic extractus a flumine, sepulturae mandatus est. Sed dum necessaria funeris pararentur, & ignoraretur a populo quis esset, praesertim cum caput truncatum non inueniretur, subito adueniens aquila leuauit culleum a fundo fluminis, & in ripa deposuit. Admirantesque qui aderant, apprehenso culleo, dum solliciter quid contineret inquirunt, caput truncatum reperiunt: & sic cum reliquis artibus est sepultum. Ferunt autem lumen ibi diuinitus nunc apparere. Et si infirmus ad hunc tumulum fideliter deportatus fuerit, accepta sospitate recedit.

MAR

MARTYRIVM SANCTARVM SORO-

RVM NVNILONIS ET ALODIAE, AVTHORE LV-

cio marino Siculo, Regio historiographo, de rebus Hispaniae libro quinto.

ANNO Christianae salutis octingentesimo quinquagesimo primo, cum Sarracenum gentes Hispaniam totam occupassent, praeceperunt ut qui Christianus esset, aut Christum Dei filium denegaret, aut gladio sectus occumberet. Quod impium electum & ferale praeceptum, per Hispaniam totam divulgatum, magnum timorem Christianis omnibus incussit. Quapropter Hispanorum complures religioni Christianae, sibiq; prudentissime consulentes, & nefandam Mahometi sectam fugientes, patriamq; suam deserentes, ad Pyrenaeos montes, & Cantabriae, Gallaeciaeque montana loca sese contulerunt: quorum successores post multos annos Hispaniae fuerunt recuperationis

Sarracenum impium edictum.

authores. De quibus in libro de Aragoniae Regibus historiam scripsimus plenior. Quare nunc ad Nunilonem & Alodiam martyres redeo.

Erant itaque sub idem tempus in Osea citerioris Hispaniae civitate duae sorores, atque admodum parvulae, quarum altera natu maior Nunilo, & altera dicebatur Alodia, quas pater iniquus dereliquerat, & mater quae Christiana erat ab infantia nutrierat, & in fide Christi diligenter edocuerat. Illa autem matre defuncta, cum ad intellectus aetatem pervenissent, coeperunt in fide Christi proficere, ieiunijs, vigilijs & orationibus incumbere: Quibus, & gratia sancti Spiritus adiuta, martyrium fortissime pertulerunt acerbissimum. O beatissimae virgines atq; fortissime, quae amore Christianae religionis accensa, mundi fallacias, tyrannos, & mortis tormenta vicerunt, ut in caelum victrices & triumphantes ascenderent.

SS. Nunilonis & Alodiae patria & parentes.

Ieiunijs, vigilijs & orationibus vacant. Martyrio coronatur.

MARTYRIVM SS. SERVANDI ET GERMANI,

VT HABETVR IN LVCIJ MARINEI SICVLI, REGII

Historiographi, de rebus Hispaniae libro quinto.

LEGIMVS quoque Servandi & Germani martyrium, qui cum viri nobiles essent, daemones expellebant, & per impositionem manuum multos languores curabant in Emerita urbe Lusitaniae provinciae. Quod cum praeses audisset, eos ad se vincitos catenis adduci iussit: & in Mauritaniae provinciam profecturus, secum ducere decrevit. Illi autem labores itineris, catenam & famem gaudentes, animi virtute tolerabant. Tandem cum ventum esset in locum qui dicebatur Vfricanus, apud Gades, iussit praeses ut colla eorum carnifices amputarent. Ducti igitur ad collem, flexis genibus orantes Deum, gladium sacris crucibus exceperunt: Quorum Servandus Hispani cum Iusta & Rufina, Germanus vero in Augusta Emerita sepultus est.

23. Octob.

Saeti martyres miraculis coruscant.

Caeduntur capite.

VITA S. LVCIANI MARTYRIS, PER SVIDAM SCRIPTA, ALBERTO LINO INTERPRETE.

LVCIANVS martyr Samosatensis, quae est Syriae civitas, vir nobili genere natus, ab ineunte aetate cum quodam Macario Edesa commorante, sacrasq; literas explanate versatus, quicquid apud illum optimum ac praestantissimum inuenit, haud multo tempore percepit, atq; in solitariam vitam secessit, omnesq; absolutae virtutis numeros explevit. Prouectus est autem & ad sacerdotium, presbyter Antiochia factus, ibique ludum litterarium magnum aperuit, vndique studiosissimis alijs aliunde ad eum disciplinae causa con-

26. Octob.

S. Lucianus fit presbyter.

Sacra Biblia multis mendis adulterata, corrigi & in integrum restituit.

Martyrio afficitur.

Hic quum sacra volumina multis esse mendis adulterata corruptaque; competisset, quod & tempus, & frequens eorum descriptio multa in ijs vitiauerant, ad hæc quod improbilissimi quidam homines, qui doctrina Gentilium præerant, germanum eorum sensum peruertere voluerant, adulterinaque; multa interseruerant: hic, inquam, quum sacros codices vniuersos sumpsisset in manus, eos ex Hebraica lingua, quam & ipsam optimè callebat, in pristinam integritatem restituit, non mediocri ad huiusmodi correctionem labore suscepto. Quin etiam diuinorum dogmatum puritatem apud hunc omnium maximè qui illa tempestate fuerunt, summè conseruatam inuenias. Nam & epistolas edidit ad modum certè egregias, ex quibus facillimè quilibet perspiciat, quàm vir ille in rebus diuinis sententiam tenuerit. Affectus est autè martyrio Nicomedia, quæ est in Bithynia, Maximiliano imperante.

NOVEMBER

SANCTI IOHANNIS DAMASCENI, DE ADORATIONE IMAGINVM IESV CHRISTI ET SANCTORVM EIVS, SERMO: IAC. BILLIO interprete. Habetur libro eius quarto cap. 17. De orthodoxa fide.

SURIUS

q. d. d. d.
FVITI
5

1. Moueb.

Gen. 2. Cur adoratio hominibus adhibeatur.

Exod. 33.

Exod. 25. Heb. 9. 3 Reg. 6.

Psal. 96. Scriptura non est contra cultus imagines, sed contra idololatrias. Gen. 8.

Deus depingi nequit sicuti est.

Bar. 3.

NONIAM autem nonnulli eo nomine nos reprehendunt, quod Saluatoris, ac Dominae nostrae, reliquorumque Sanctorum, ac Christi seruorum, imagines adoramus, atque honore afficiamus, audiant velim, quod Deus ab initio hominem ad imaginem suam finxit. Qui fit igitur, ut alij alios adoremus, nisi quia ad Dei imaginem facti sumus? Nam ut ille, magna rerum diuinarum præditus eruditione Basiliscus ait, Imaginis honor ad exemplar transit. Exemplar potè est id, cuius effigies exprimitur, ex quo forma hinc ducta fit. Quid ergo causa fuit, quamobrem Mosaicus populus tabernaculum illud, quod caelestium rerum, immo vniuersae creaturae imaginem ac figuram gerebat, vndique adoraret? Ait quippè Deus Mosi: Vide ut omnia facias iuxta formam tibi ostensam in monte. Quid? Cherubin illa quae propitiatorium obumbrabant, an non humanarum manuum opera erant? Quid? Hierosolymitanum illud clarissimi nominis templum, an non manu, atque hominum arte constructum erat? At scriptura diuina eos, qui sculptilia adorant, demonijsque victimas offerunt, insectatur. Siquidem, tum Graeci, tum Iudaei sacrificabant: verum Graeci demonijs, Iudaei autem Deo. Ac proinde Graecorum quidem sacrificium reiciebatur ac damnabatur: Iudaeorum autem Deo gratum & acceptum erat. Obtulit enim Noè sacrificium: & odoratus est Deus odorem suauitatis, ut qui probae ipsius voluntatis, atque erga se benevolentiae, suauitatem comprobaret. Itaque Graecorum quidem sculptilia, quoniam niam demonum simulacra erant, improbata quoque atque interdicta erant. Ad hæc, quisnam est, qui inuisibilis, & corpore vacantis, ac circumscriptionis & figuræ expertis, Dei simulacrum effingere queat? Extremæ itaque dementiae atque impietatis fuerit, diuinum numen fingere ac figurare. Atqui hinc est quod in veteri testamento minimè tritus ac peruulgatus imaginum vsus erat. Postquam autem Deus ob viscera misericordiae suae, salutisque nostrae causa, homo verè factus est, ac non iam ut Abrahæ, nec ut prophetis, humana specie conspicandum se præbuit: verum essentialiter, ac verè homo exiit, atque in terra versatus est, & cum hominibus consuetudinem habuit, miracula edidit, passus & Cruci affixus est, resurrexit, assumptus est, atque hæc omnia verè contigerunt, & ab hominibus perspecta sunt: literarum quidem monumentis, ad alendam memoriam nostram, & doctrinam eorum, qui tum non aderant, ista mandata sunt: ut ea quae non vidimus, audientes ac credentes, beatitudinem eam quam Dominus prædicauit assequamur. Verum